

Wojciech Blajer, Sylwester Czopek

Dylągówka, st. 1, gm. Hyżne, woj.
rzeszowskie, AZP 106-78/4

Informator Archeologiczny : badania 29, 29-30

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Bruszczewo, st. 5
gm. Śmigiel, woj. leszczyńskie
 AZP 61-24/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
 Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
 Polski w Poznaniu

Badania prowadził dr J. Czebreszuk i P. Silska. Finansowane przez Wojewodę Leszczyńskiego i Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Pierwszy (po 30-letniej przerwie) sezon badań. Osada ludności z wczesnej epoki brązu.

Stanowisko znane jest w literaturze jako osada obronna z wczesnej epoki brązu i było badane wykopaliskowo przez mgr. Z. Pieczyńskiego. Tegoroczne prace rozpoczynają nowy etap badań stanowiska i całego mikroregionu. Ich zadaniem była możliwie najszersza weryfikacja ustaleń poprzedniego badacza, ogólne rozpoznanie stanu zachowania stanowiska oraz wytyczenie kierunków dalszych badań. Miały one charakter sondażowy i objęły powierzchnię ok. 100 m².

Stanowisko znajduje się na cyplu usytuowanym na dnie doliny Samicy. Z trzech stron otacza je terasa zalewowa rzeki. Jedyne od północy cypel łączy się dość wąskim przesmykiem ze stokiem doliny.

Trzydziestoletni okres przerwy w badaniach istotnie utrudniał dokładną lokalizację zasięgu badań z lat 60. Jest wielce prawdopodobne, że drugim czynnikiem ograniczającym możliwości rekonstrukcji w tym względzie były też odstępstwa realnego przebiegu wykopów od znanych w literaturze ogólnych planów zasięgu badań. Wykopy usytuowano w ten sposób, by rozpoznać stan zachowania wszystkich podstawowych stref stanowiska. Stwierdzono znaczny stopień zniszczenia na kulminacji cypla oraz obecność wyraźnej warstwy spływowej w dolnych partiach stoków. Sondaż umieszczony na obrzeżu cypla nie rozstrzygnął jednoznacznie kwestii obecności lub nie wału (wałów). Natomiast wykopy rozpoznawcze z północnej części cypla wskazują na obecność wyraźnego przegłębienia (rów?), najprawdopodobniej oddzielającego cypel od łądu stałego. Ograniczony zasięg badań nie pozwala na jednoznaczne rozstrzygnięcie zarówno genezy, jak i kształtu zarejestrowanej formy wklęsłej.

Materiały ceramiczne (najliczniejsze), jak też krzemienne i kamienne oraz pojedyncze zabytki brązowe wskazują, iż osadę można wiązać najwcześniej z horyzontem klasycznym kultury unietyckiej. Jak dotąd brak jest danych, by postulować wielofazowość zasiedlenia stanowiska w ramach wczesnej epoki brązu.

Ponadto na stanowisku odkryto nieliczne materiały wczesnośredniowieczne.

Badania będą kontynuowane.

Dacharzów, st. 1, gm. Wilczyce, woj. tarnobrzeskie — patrz: neolit

Dylągówka, st. 1
gm. Hyżne, woj. rzeszowskie
 AZP 106-78/4

Muzeum Okręgowe w Rzeszowie
 Uniwersytet Jagielloński Instytut Ar-
 cheologii w Krakowie

Badania prowadzili dr dr Wojciech Blajer i Sylwester Czopek. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie i Komitet Badań Naukowych. Pierwszy sezon badań. Osada schyłkowej fazy kultury trzcinieckiej, ślady starszego osadnictwa neolitycznego — kultura pucharów lejkowatych.

Stanowisko zajmuje niewielki stok w dolinie rzeczki Kaczmarki, w terenie osłoniętym od wschodu i południa dość wysokimi wyniesieniami. Odkrycia stanowiska dokonano w czasie badań powierzchniowych AZP, stwierdzając dużą ilość materiału ceramicznego na stosunkowo niewielkiej (ok. 0,5 ha) powierzchni. Właśnie to było powodem podjęcia badań.

Ogółem przebadano powierzchnię 156 m², odkrywając 9 obiektów i sporą ilość materiału ruchomego. Obiekty, a w zasadzie jedynie ich partie spagowe, zawierały bardzo niewielki i drobny materiał ceramiczny. W „warstwie” wystąpiły natomiast charakterystyczne fragm. naczyń garnkowatych, misowatych i wazonowatych, pozwalające przypisać stanowisko szybkowej kulturze trzcinieckiej.

Jako nieliczne wystąpiły na stanowisku fragm. ceramiki kultury pucharów lejkowatych (m.in. z ornamentem stempelkowym).

Badania potwierdziły dość znaczny stopień zniszczenia stanowiska.

Nie przewiduje się ich kontynuacji.

Górzycza, st. 17, gm. loco, woj. gorzowskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu

Janki Dolne, st. 11, gm. Horodło, woj. zamojskie — patrz: neolit

Kichary Nowe, st. 2, gm. Dwikozy, woj. tarnobrzeskie — patrz: neolit

Klonowice, st. 5, gm. Czernik, woj. bydgoskie — patrz: paleolit i mezolit

Mirkowice, st. 33, gm. Mieścisko, woj. poznańskie — patrz: paleolit i mezolit

Nowy Rachów, st. 30
gm. Anopol, woj. tarnobrzeskie
AZP 85-75/51

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
w Lublinie

Badania prowadzili mgr Barbara Bargieł i dr Jerzy Libera. Finansowane przez Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Kopalnia krzemienia świeciewskiego z pracownią siekier. Kultura mierzanowicka.

Stanowisko odkryto w trakcie badań powierzchniowych AZP w 1987 r. Zajmuje ono powierzchnię blisko 3 ha i zlokalizowane jest na kulminacji garbu zbudowanego ze skał kredowych piętura turońskiego. W górnej, blisko metrowej miąższości warstwie ramoszu wierzelnowego przykrytego humusem występują skały krzemienne szare, głównie odmiany świeciewskiej, w stopniu mniejszym gościeradowskiej i szarej bez kropkowania i plamistości, które wydobywano z niewielkich jam rozgrzebieniskowych (odkryto 3 takie obiekty).

Z 14. wykopów o łącznej powierzchni 238 m², zlokalizowanych w części centralnej stanowiska, uzyskano 1336 zabytków krzemiennych oraz 2 rogowe. Na strukturę inwentarza, łącznie z materiałami uzyskanymi z AZP, składają się: formy rdzeniowe (160 egz.) i techniczne (3 egz.), półsurowiec wiórowy (51 egz.) i odlupkowy (691 egz.), narzędzia (382 egz.) i ich półwytwory (94 egz.). Ponadto odkryto nieobrabiany fragm. tyki oraz okruch z poroża jelenia.

Wśród form rdzeniowych dominują różnorodne rdzenie odlupkowe, przy minimalnym udziale form wiórowych, obłupni oraz nieokreślonych zaczątkowców. W stosunkowo licznej typologicznej grupie narzędzi wyróżniają się dwie kategorie zabytków: narzędzia konwencjonalne — drapacze, skrobacze, zgrzebla, rylce, przekuwacze, wiertniki, półtylczaki, łuszcznie, odlupki częściowo różnorodnie retuszowane i domniemany grocik; oraz kopalniane — kilofy, piłki, przewężce, narzędzia motykowate, ciosaki, odlupki retuszowane wnekowo i zębato. Produkcję obu kategorii narzędzi oparto na pokawałkowanych, płaskich konkrejach, płytkowatych surowiakach oraz półsurowcu wiórowym i odlupkowym, głównie odmiany świeciewskiej.

Na grupę półwytworów narzędzi składają się: siekiery (65 egz.), noże sierpowate (4 egz.), noże tylcowe (7 egz.) i narzędzia nożowate (2 egz.). Zwłaszcza siekiery i noże tylcowe prezentują poszczególne etapy produkcji.

Siekiery dwuścienne, stanowiące podstawowy produkt pracowni, w połączeniu z nożami sierpowatymi typu podtrójkątnego wskazują na użytkowanie stanowiska przez społeczność kultury mierzanowickiej.

Badania zakończono.